

วิวัฒนาการของดนตรี คือการส่งต่อจากอารยธรรมหนึ่ง ไปสู่อารยธรรมหนึ่ง เช่นเดียวกับประเทศไทย ดินแดนสุวรรณภูมิ ที่ถูกรายล้อมด้วยประเทศที่มีอารยธรรมที่รุ่งเรือง

ดนตรีไทย จึงได้รับอิทธิพลมาจากประเทศที่อยู่ใกล้เคียงอย่าง อินเดีย จีน และชวา ด้วยพัฒนาการด้านดนตรีของชนชาติไทยที่มีมาอย่างยาวนาน ทำให้ดนตรีไทย มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งหากแบ่งตามประเภทของเครื่องดนตรี สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ ดิด สี ตี และเป่า

มรดกแสนดี ทำนองไทย

"เครื่องดิด"

คือ เครื่องดนตรีที่ใช้มือ หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ดิดที่สาย แล้วเกิดเสียงดังขึ้น เช่น จะเข้ พิณ กระຈប់ปี เป็นต้น

"เครื่องสี"

คือ เครื่องดนตรีที่ใช้เส้นหางม้า หลาย ๆ เส้นรวมกัน สีไปมาที่สาย แล้วเกิดเสียงดังขึ้น เช่น ซอสามสาย ซออู้ ซอด้วง เป็นต้น

"เครื่องตี"

คือ เครื่องดนตรีที่ใช้มือหรือไม้ ตีที่สิ่งนั้นแล้วเกิดเสียงดังขึ้น เช่น กลองสะบัดชัย ระนาด ซ้อง โทน ฉิ่ง เป็นต้น

"เครื่องเป่า"

คือ เครื่องดนตรีที่ใช้ปากเป่าลม เข้าไปในสิ่งนั้น แล้วเกิดเสียงดังขึ้น เช่น ขลุ่ย ปี่ ชวา เป็นต้น

การผสมวง...ผสมเสียงดนตรีไทย*

ผสมวง คือ การเอาเครื่องดนตรีไทยหลากหลายชนิด มาบรรเลงรวมกัน โดยวงดนตรีไทยที่ผสมเป็นวงและถือเป็นแบบแผน มีอยู่ 3 ประเภทคือ วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย และวงมโหรี

เพลินเพลง ไทย ไทย

นอกจากดนตรีไทยเดิมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่นและทรงคุณค่าแล้ว เพลงร่วมยุคร่วมสมัยแบบไทยก็น่าเพลินใจไม่แพ้กัน

เพลงพื้นบ้าน แบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับวิธีการจัดแบ่ง ดังนี้ แบ่งตามเขตพื้นที่ 4 ภาค, แบ่งตามกลุ่มวัฒนธรรมของผู้เป็นเจ้าของเพลง, แบ่งตามโอกาสที่ร้อง, แบ่งตามจุดประสงค์ในการร้อง หรือแม้แต่การแบ่งตามจำนวนผู้ร้อง

เพลงลูกทุ่ง

ขุนวิจิตรมาตราบันทึกไว้ในหนังสือเรื่องของละครและเพลงว่า เพลงลูกทุ่ง เป็นวงดนตรีแบบสากลที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ลักษณะเพลงลูกทุ่ง ในระยะเริ่มแรก มาจากการร้องรำทำเพลงแบบไทยดั้งเดิม ภายหลังดัดแปลงแล้วใส่ดนตรีแบบสากล เป็นลักษณะเพลงแบบใหม่ที่เรียก "ลูกทุ่ง" อย่างในปัจจุบัน

เพลงลูกกรุง

เป็นเพลงไทยสากลประเภทหนึ่ง เกิดขึ้นในยุคที่วัฒนธรรมตะวันตก ได้เข้ามาอิทธิพลในไทย โดยได้นำเครื่องดนตรีตะวันตกมาเล่นในแบบไทย ลักษณะเด่นของเพลงลูกกรุงคือ เป็นเพลงที่บอกเล่าถ่ายทอดความรู้สึกของสังคมและคนเมืองหลวง ตลอดจนเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การถ่ายทอดอารมณ์ผ่านการขับร้อง ที่มีรูปแบบอันประณีตละเอียดอ่อน นุ่มนวล เนื้อร้องจะมีลักษณะเป็นร้อยแก้ว ร้อยกรองที่มีความหมาย สลับซับซ้อน ยอกย้อนอยู่ในเนื้อหา

*วงปี่พาทย์ คือ วงดนตรีที่ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีประเภทตี เป่า และเครื่องประกอบจังหวะ ใช้บรรเลงในงานพระราชพิธี และพิธีต่าง ๆ
วงเครื่องสาย คือ วงดนตรีที่ใช้เครื่องดนตรีที่มีสายประเภทเครื่องดิดและเครื่องสีเป็นหลัก โดนมีเครื่องเป่าและเครื่องตีรวมบรรเลงอยู่ด้วย
ส่วนใหญ่ใช้บรรเลงในงานมงคล ไม่นิยมใช้บรรเลงในงานอวมงคล
วงมโหรี เป็นวงดนตรีที่ใช้สำหรับขับกล่อม นิยมใช้บรรเลงในงานมงคล โดยเฉพาะงานมงคลสมรสแต่โบราณใช้บรรเลงกล่อมพระบรรทมสำหรับพระมหากษัตริย์
เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงในวงนี้ประกอบด้วยเครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์และวงเครื่องสาย

บัตรสมาชิก "สุขใจ ไทยแลนด์"
58-04 / No. 06

ผลิตโดย
โครงการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ
สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK park) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)